EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 18.10.2024
COM(2024) 471 final

2024/0259 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu, v imenu Evropske unije, Okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo na eni strani ter Republiko Uzbekistan na drugi strani

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Priloženi predlog je pravni instrument za odobritev podpisa Okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in Republiko Uzbekistan (v nadaljnjem besedilu tudi: Sporazum).

Odnosi med Evropsko unijo (EU) in Republiko Uzbekistan (v nadaljnjem besedilu tudi: Uzbekistan) trenutno temeljijo na Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju, podpisanem 21. junija 1996 v Bruslju, ki je začel veljati 1. julija 1999.

Svet je 9. oktobra 2017 sprejel sklep o pooblastilu za začetek pogajanj z Uzbekistanom o Okrepljenem sporazumu o partnerstvu in sodelovanju. Pogajanja o Sporazumu so se začela novembra 2018. Evropska unija in Republika Uzbekistan sta junija 2022 zaključili pogajanja o Okrepljenem sporazumu o partnerstvu in sodelovanju. Besedilo Okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju je bilo parafirano 6. julija 2022.

Sporazum je pomemben korak k okrepitvi političnega in gospodarskega sodelovanja EU s Srednjo Azijo. Prav tako bo podlaga za učinkovitejše dvostransko sodelovanje med EU in Uzbekistanom s krepitvijo političnega dialoga in sodelovanja na številnih področjih.

Okrepljeni sporazum o partnerstvu in sodelovanju zajema ustaljene klavzule EU o človekovih pravicah, Mednarodnem kazenskem sodišču, orožju za množično uničevanje, osebnem in lahkem orožju ter boju proti terorizmu. Zajema tudi sodelovanje na področjih, kot so zdravje, okolje, podnebne spremembe, energetika, davki, izobraževanje in kultura, delo, zaposlovanje in socialne zadeve, znanost in tehnologija ter promet. Sporazum poleg tega obravnava pravno sodelovanje, pravno državo, pranje denarja in financiranje terorizma, organizirani kriminal in korupcijo. Pričakuje se, da bo trgovinski del Sporazuma zagotovil boljše regulativno okolje za gospodarske subjekte in tako prinesel znatne gospodarske koristi za podjetja EU. Okrepljeni sporazum o partnerstvu in sodelovanju ni pobuda v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT).

Sporazum vzpostavlja institucionalni okvir, ki ga sestavljajo Svet za sodelovanje, Odbor za sodelovanje in Parlamentarni odbor za sodelovanje (glej naslov VII „Institucionalne, splošne in končne določbe“) in Pododbor za pravice intelektualne lastnine, ter omogoča ustanovitev pododborov in drugih organov v pomoč Svetu za sodelovanje. Prav tako vzpostavlja mehanizem za izpolnjevanje obveznosti, da se obravnava neizpolnjevanje obveznosti ene od pogodbenic, prevzetih na podlagi Sporazuma.

Ko bo ta sporazum začel veljati, bo nadomestil Sporazum o partnerstvu in sodelovanju med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Uzbekistan na drugi strani, ki je bil podpisan 21. junija 1996.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Okrepljeni sporazum o partnerstvu in sodelovanju temelji na ambicijah in potrebah Uzbekistana oziroma EU po nadaljevanju njunih dvostranskih odnosov v duhu sklepov Sveta o novi strategiji EU za Srednjo Azijo z dne 17. junija 2019. Sporazum bo prispeval k izvajanju nove strategije EU za Srednjo Azijo, sprejete 15. maja 2019.

Okrepljeni sporazum o partnerstvu in sodelovanju posodablja Sporazum o partnerstvu in sodelovanju iz leta 1999 ter razširja njegovo področje uporabe na nova področja sodelovanja in znatno nadgrajuje regulativni okvir za naše trgovinske in gospodarske odnose v skladu s pravili Svetovne trgovinske organizacije (STO) in regionalnimi gospodarskimi sporazumi.

Ko se bo sporazum začel izvajati, bo koristno dopolnjen z mehanizmom splošnega sistema preferencialov (GSP+), do katerega je Uzbekistan upravičen od leta 2021. Ta shema ponuja dodatne tarifne preferenciale v zameno za skladnost s 27 temeljnimi konvencijami o človekovih pravicah, upravljanju, okolju in delu.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Okrepljeni sporazum o partnerstvu in sodelovanju v celoti spoštuje Pogodbi ter ohranja celovitost in avtonomijo pravnega reda Unije. Uveljavlja vrednote, cilje in interese Unije ter zagotavlja doslednost, učinkovitost in kontinuiteto njenih politik in ukrepov.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

– **Materialna pravna podlaga**

Če se v skladu z ustaljeno sodno prakso izkaže, da ima ukrep EU dva cilja ali da ima dva dela, pri čemer je eden glaven ali prevladujoč cilj ali del, drugi pa zgolj postranski, mora v skladu s sodno prakso ukrep temeljiti na samo eni pravni podlagi, in sicer tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj oziroma del. Če se ugotovi, da ima ukrep hkrati več ciljev ali več sestavnih delov, ki so neločljivo povezani, ne da bi bil eden v razmerju do drugih postranski, tako da se lahko uporabijo različne določbe Pogodbe, mora ukrep izjemoma temeljiti na različnih ustreznih pravnih podlagah (glej v tem smislu sodbe z dne 10. januarja 2006, Komisija/Parlament in Svet, C-178/03, EU:C:2006:4, točki 42 in 43; z dne 11. junija 2014, Komisija/Svet, C-377/12, EU:C:2014:1903, točka 34; z dne 14. junija 2016, Parlament/Svet, C-263/14, EU:C:2016:435, točka 44, in z dne 4. septembra 2018, Komisija/Svet (Kazahstan), C-244/17, ECLI:EU:C:2018:662, točka 40).

V tem primeru ima Sporazum dva glavna cilja in dva glavna sestavna dela, ki spadata na področje skupne trgovinske politike in razvojnega sodelovanja. Pravna podlaga za predlagani sklep bi morala torej biti člena 207 in 209[1] Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Opozoriti je treba, da Sporazum ne vključuje področij, ki so v pristojnosti držav članic, in zato od držav članic ne zahteva, da postanejo pogodbenice tega sporazuma.

– **Postopkovna pravna podlaga**

Člen 218(5) PDEU določa, da se za podpis sporazuma sprejme sklep Sveta.

Člen 218(8) PDEU določa, da Svet odloča s kvalificirano večino, razen v okoliščinah, navedenih v drugem pododstavku člena 218(8) PDEU, ko odloča s soglasjem. Glede na dejstvo, da sta glavna sestavna dela Sporazuma trgovinska politika in razvojno sodelovanje, je pravilo glasovanja za ta primer torej kvalificirana večina.

[1] Republika Uzbekistan je država z nižjim srednjim dohodkom, vključena na seznam prejemnic uradne razvojne pomoči Odbora za razvojno pomoč, ki obsega poročila o tokovih v letih 2020, 2021, 2022 in 2023, kot je navedeno v členu 3(3) Uredbe (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa.

Po odobritvi podpisa s strani Sveta je v skladu s členom 17 PEU Komisija pristojna za zastopanje Unije navzven.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Sporazum zajema zadeve, ki so v izključni pristojnosti EU, kot je skupna trgovinska politika, in del vzporedne pristojnosti EU, kot je razvojna politika. Krepi politični dialog in sodelovanje med EU in Republiko Uzbekistan. Zato je potrebno ukrepanje na ravni EU.

- **Sorazmernost**

Sporazum ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje političnih ciljev krepitve odnosov med EU in Republiko Uzbekistan z namenom pospeševanja demokratičnih reform, pravne države in trajnostnega gospodarskega razvoja kot sredstva za povečanje stabilnosti in varnosti Republike Uzbekistan. Ta sporazum od Unije ne zahteva, da spremeni svoja pravila, predpise ali standarde na katerem koli reguliranem področju.

3. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja**

Svet je bil v vseh fazah pogajanj redno obveščen in zaprošen za mnenje v ustrezni delovni skupini Sveta, zlasti v Delovni skupini za Vzhodno Evropo in Srednjo Azijo ter Odboru za trgovinsko politiko.

Evropski parlament je bil vseskozi redno in sproti obveščen o poteku pogajanj.

Po mnenju visokega predstavnika in Komisije so bili cilji, ki jih je Svet določil v pogajalskih smernicah, doseženi, zato je osnutek Sporazuma mogoče predložiti v podpis.

- **Ocena učinka**

Ocena učinka ni bila izvedena, saj Sporazum večinoma posodablja in krepi obstoječi Sporazum o partnerstvu in sodelovanju ter zato ne bo uvedel bistvenih novih področij sodelovanja, ki bi imela znaten gospodarski, socialni ali okoljski učinek. Pričakovani učinek je pretežno političen – EU želi okrepiti politično usmeritev partnerske države in politični kapital EU. Za Uzbekistan so mogoče pozitivne socialne posledice, predvsem v povezavi s predvidenimi določbami o pravni državi, človekovih pravicah in varnosti. Pričakuje se tudi povečanje trgovine zaradi izboljšanega poslovnega okolja, vendar to ne predstavlja tveganja za posamezne industrijske sektorje na obeh straneh, saj Uzbekistan in EU ne konkurirata v istih sektorjih. Ne zdi se verjetno, da bi imela priprava ocene učinka rezultate, ki bi bili sorazmerni z uporabljenimi viri.

2024/0259 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu, v imenu Evropske unije, Okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo na eni strani ter Republiko Uzbekistan na drugi strani

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 207 in 209 v povezavi s členom 218(5) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je 16. julija 2018 odobril začetek pogajanj z Republiko Uzbekistan o Okrepljenem sporazumu o partnerstvu in sodelovanju.

(2) Na podlagi želje pogodbenic, da odnose okrepita in razširita na ambiciozen in inovativen način, so bila pogajanja o Okrepljenem sporazumu o partnerstvu in sodelovanju (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) uspešno zaključena s parafiranjem Sporazuma 6. julija 2022.

(3) Zato bi bilo treba Sporazum podpisati v imenu Evropske unije.

(4) V skladu s Pogodbama Komisija zagotovi podpis Sporazuma s pridržkom njegove poznejše sklenitve –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Podpis Okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo na eni strani ter Republiko Uzbekistan na drugi strani se odobri v imenu Evropske unije, s pridržkom sklenitve navedenega sporazuma.

2. Besedilo Sporazuma, ki se podpiše, je priloženo k temu sklepu.

Člen 2

Ta sklep začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik